

Rzeszów, 20 kwietnia 2018 r.

dr hab. Jan Olszewski, Prof. UR
Kierownik Zakładu Prawa Handlowego i Gospodarczego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Rzeszowskiego
ul. Grunwaldzka 13, 35-068 Rzeszów
tel. kom. 607 639 377

Recenzja pracy Pani Mgr Joanny Jankowskiej
pt. „Usługi magazynowania gazu ziemnego”,
napisanej pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Walaszek- Pyziół, Kraków,
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński 2018, str. 348

1. Określenie dyscyplin naukowej

Praca Pani mgr Joanny Jankowskiej pt. „Usługa magazynowania gazu ziemnego”, Kraków 2018 w wielu obszarach tematycznych omawia oddziaływania władzy publicznej (wskazuje na to Autorka na str. 15). W związku z powyższym należy ocenić ją jako przynależną do publicznego prawa administracyjnego. Co potwierdza w jakimś stopniu Autorka, iż Jej metody badawcze¹ powinny uwzględniać specyfikę norm tej dyscypliny prawa, ale także i z innych dyscyplin, np. prawa cywilnego. Z dalszych opisów pojawia się² także niewielkie odniesienie do prawa UE. Podsumowując ten wykaz potwierdzić, należy iż wskazanie w/w dyscyplin jest w pełni uzasadnione. Gdyż aby sprawnie i kompleksowo zrealizować dalsze wyjątkowo oryginalne

---

¹ Taki pogląd przyjęła Autorka za sugestiami z doktryny reprezentowanej w dalszych cytowaniach przez Prof. K. Sobczaka

² Min. we wstępie (str. 17)

1

cele badawcze należy korzystać z obu obszarów prawa. Z tym, iż dominującą rolę w analizach odgrywa tu prawo administracyjne.

2. Wybór tematu badawczego

Problematyka podjęta w pracy jest wyjątkowo rzadko podejmowanym tematem prawnych analiz naukowych. Jeśli w literaturze pojawia się wątek związany z magazynowaniem gazu, to dominuje w nim problematyka ekonomiczna lub podkreślane są elementy bezpieczeństwa narodowego. Typowo prawnicze analizy prawa gazowego pojawiają się dopiero od kilku lat. Ponadto jeśli już są, to w drobnej literaturze wielkości pojedynczych artykułów (czasem są też w większych pozycjach, ale dominuje tam wątek prawa górniczego lub energetycznego). Przy takiej sytuacji wyjątkowo pozytywnie należy ocenić znaczący wysiłek, wprawdzie naukowy, ale też i organizacyjny Autorki w poszukiwaniu źródeł prawa i stosownej do tematu literatury, orzecznictwa itp. Niewątpliwą zaletą tematu jest też dobranie takich celów badawczych, które zapewniły wykreowanie bogactwa wniosków. Umiejętnie przeprowadzone procesy badawcze sprawiły, iż temat zawarty w pracy jest w pełni tożsamy z założeniami.

3. Metody Badawcze

We wstępie Autorka szeroko naświetliła problematykę metod badawczych. Jako główną metodę wskazano metodę dogmatyczną (która przejawia się tu analizą tekstów prawnych i orzecznictwa). Duży nacisk położono także na metodę dedukcyjną. Warte uwagi są też ambitne założenia nowej systematykacji, norm prawnych i ustalania pojęć. Nie brak także wskazań na badanie aspektów empirycznych poprzez analizę konkretnych praktyk w zakresie magazynowania paliw gazowych. Opisy metodyki uzupełniono o wykazy problemów badawczych. Szkoda jednak iż nie sformułowano we wstępie czytelnych tez pracy, dalej też w zakończeniu nie ma do tej instytucji żadnego odniesienia. W

zakończeniu uwag wprowadzających Autorka wskazała obszary, które były szerzej lub wężej poruszone poprzez naukę, tzn. doktrynę i literaturę. Dopiero na takiej bazie odnosi się do kierunku swoich celów badawczych, które rzeczywiście należy ocenić pozytywnie, tzn. jako nowatorskie.

4. Ogólna charakterystyka pracy Pani mgr Joanny Jankowskiej pt. *Usługa magazynowania gazu ziemnego*, Kraków 2018

Praca składa się z czterech rozdziałów. Ponadto zawiera wprowadzenie (str. 13-21), wykaz skrótów (9-12), zakończenie (292-299), bogaty wykaz literatury (300-348).

Konstrukcja pracy generalnie jest czytelna, (ale pewien niedosyt stanowi to iż Autorka nie ujęła struktury pracy bardziej klasycznie o czym piszę w uwagach na str. 7-8). Zapewnia także, iż w większości równomiernie naświetlono tematykę pracy i uzyskano stosowne efekty naukowe.

Rozdział pierwszy pt. *Funkcjonowanie rynku gazu ziemnego* (str. 22-90) stanowi szerokie wprowadzenie do tematu. W ramach pierwszego podrozdziału ujęto ogólny proces tworzenia rynku górniczego, w drugim i trzecim wnikliwie wyjaśniono podstawowe pojęcia (np. unbundling opisano w pięciu postaciach). Podrozdział czwarty to wycinkowa geneza w zakresie tworzenia dostępu stron trzecich do rynku. Autorka opisuje tu różne modele dostępu, sygnalizuje też problemy prawne i organizacyjne w zakresie opracowywania warunków dostępowych. Szczególnie wartościowe jest tu też opracowanie syntetycznego przeglądu typowych sporów prawnych (lub sytuacji usprawiedliwionej odmowy) . Piąty podrozdział to opis obrotu gazem na giełdzie towarowej, zaś w siódmym podrozdziale zarysowano nadzór nad sektorem energetycznym.

Rozdział drugi (str. 91-154) pt. *Prowadzenie działalności gospodarczej a świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym*.

Analizy tu zawarte koncentrują się w dwu tematach: wpięrw na pojęciu, a potem na modelach usługi w ogólnym interesie gospodarczym, drugi zaś temat to

działalność gospodarcza. Przedstawiono tu też kilka modeli organizacji świadczenia usług użyteczności publicznej w państwach UE. Jest tu min. model francuski 112 niemiecki i brytyjski str. 114, Podrozdział czwarty (str. 131-139) stanowi swoiste porównanie obu instytucji prawnych tzn. usług a potem działalności gospodarczej. Warte uwagi jest podrozdział 5, który zawiera wnikliwą analizę nie tyle instytucji, ale zjawiska jaką jest swoboda działalności gospodarczej. Całości tak szczegółowych badań przyniosło szereg odpowiedzi na sygnalizowane już w literaturze problemy prawne, w ten sposób umiejętne analizy zakończone wnioskami uzewnętrzniono w podsumowaniu do tego rozdziału.

Rozdział trzeci (str. 155-206) pt. Prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu usług magazynowania.

Rozdział prezentuje regulowane prawem etapy związane z usługami magazynowania. Przy prezentacji uwzględnia się swoistą siatkę pojęciową, szczególnie obowiązki (np. opracowania programu niedyskryminacji, elementy przedmiotowo istotne umów, problematykę kolejności zawierania umów i problematykę koncesyjną). Warte podkreślenia jest kolejny podrozdział (str. 207-222) gdzie ciekawie ujęto obowiązki związane z zatwierdzaniem taryf.

Rozdział czwarty (str. 228-292) pt. Komercyjny dostęp do instalacji magazynowanych a utrzymanie zapasów obowiązkowych gazu ziemnego.

W rozdziale tym po wstępnym wprowadzeniu w aspekty bezpieczeństwa energetycznego skoncentrowano opisy na formach prawnych i organizacyjnych komercyjnego udostępniania instalacji magazynowych. Z ważniejszych obowiązków, które ciążą na podmiotach utrzymujących zapasy obowiązkowe, ukazano właśnie aspekty organizacyjne i kontrolne tworzenia takich zapasów (na terytorium RP i poza nią). Szczególnie pozytywnie należy tu ocenić różnorodne kwestie weryfikacji wielkości zapasów (str. 270-273), a potem jeszcze dokładniej opis badania zgodności obowiązku zapasowego z prawem UE (str. 277 – 287). Tu także jak we wszystkich wcześniejszych rozdziałach jest

podsumowanie. Dziwić jedynie może fakt iż tylko nieliczne wnioski zawarto w podsumowaniu tak dobrze ujętego i bogatego w uwagi rozdziału. Dobór jest jednak poprawny.

Pracę zamyka **zakończenie (str. 292-299)**. Autorka dokonała tam łącznego podsumowania podkreślając stopień realizacji funkcji regulacyjnych. Duży nacisk położyła w zbiorczą ocenę aspektów prawnych które mają na celu bezpieczeństwo energetyczne. Odniosła się w ramach takiego syntetycznego opisu także do problemów zapobiegania dyskryminacji.

Dużą zaletą jest w zakończeniu wyliczenie (zawsze ze stosownym uzasadnieniem) szereg braków i luk z przepisów prawnych (np. str. 294-295) Wskazała tam m. in., iż brak jest pewnych definicji legalnych (np. usługi magazynowania), co rodzi szereg konsekwencji prawnych. Wielką umiejętnością wykazała się Autorka wskazując braki spójności w zakresie stosowania terminologii (str. 294). Ostatecznie walorem jest także sygnalizowanie nowych funkcji jakie mogą w praktyce spełniać magazyny gazu ziemnego (str. 298).

Ostatnim elementem pracy jest **wykaz literatury**.

Wykaz literatury należy do wyjątkowo rozbudowanych bo obejmuje 1/6 pracy, tzn. aż 48 stron. Generalnie dobrze to świadczy o szerokim zakresie studiów nad tak trudną materią, która była tematem analiz.

To jednak wielkość wpłynęła na to, iż w konstruowaniu wykazu literatury tu i ówdzie są niewielkie usterki. W szczególności można je znaleźć w układzie poszczególnych pozycji aktów prawa UE. Na przykład wadliwe jest to iż akty prawa UE są ułożone bez hierarchii historycznej (str. 300 np. pozycja 1 w wykazie Dyrektyw jest z 2003 r. zaś poz. 6 z 1996 r., poz. 7 z 1998 r. a poz. 4 z 2009 ostatnia Dyrektywa w tym wykazie o poz. 12 jest znowu z 2009 r. Podobne błędy są w wykazie Rozporządzeń. Pierwsze Rozporządzenie o

poz. 16 jest z 2009 r. potem są z 2017 r., ale już Rozporządzenie o poz. 22 jest z 2003 r. W wykazach aktów prawa polskiego także kolejnościowy układ ma liczne pomyłki, ale z zasady oparty jest na koncepcji od najstarszego, ale i tu też jest szereg niczym nie wyjaśnionych wyjątków np. pozycje 8-17.

Oceniając ostatecznie w sposób ogólny pracę, niewątpliwie jej zaletą jest bogactwo wnioskowań. Wpierw w toku pracy i z zasady zawsze po wnikliwej analizie. Potem w podsumowaniach. Ostateczne wnioski najistotniejsze, zwykle o charakterze generalnym, są poprawnie wyliczone w zakończeniu. Są tu też wyjątkowo inspirujące postulaty *de lege ferenda* (np. str. 294). Dlatego też całość należy ocenić pozytywnie.

5. Uwagi krytyczne

W pracy obok pozytywnych wyżej wymienionych **uwag** można podać także kilka uwag krytycznych. Dla przejrzystości wyliczone będą one w kilku grupach. W szczególności są to:

5.1 Uwagi krytyczne co do konstrukcji pracy .

Patrząc najogólniej na pracę w zakresie jej konstrukcji elementem, który odbiega od standardów jest odstępstwo od klasycznej struktury pracy, w której wpierw omawia się pojęcia, następnie genezę instytucji omawianej. Kolejne obszary dla tego typu badań to prezentacja obecnych źródeł prawa dla badanego tematu i ewentualnie dalej umieszcza się przegląd podmiotów z nim związanych. Odstępstwa od w/w konstrukcji nie są jednak znaczące w niniejszej pracy, co w recenzji już wyżej podnosiłem. Ponadto częściowo są usprawiedliwione specyfiką badanej materii.

5.2 Uwagi krytyczne co do analiz badawczych .

Aby analizy by efektywne konieczne jest wpierw określenie tez podstawowych i ewentualnie uzupełniających. Tu w pracy mamy jedynie wskazania na cele, które nie można uznać za instytucję tożsamą z tezami. Autorka nie stawiając tez

niejako ogranicza obszar badawczy. Umiejętność tworzenia hipotez , a następnie długa procedura ich potwierdzania ,tworzy nowe wiązki badawcze .Co ostatecznie doskonali cały proces naukowy .Tworzenie tez to także dowód na to iż Autor przeprowadził znacznie wcześniej wstępne, ale już pogłębione studia z materii w zakresie , której ma odwagę stawiać tezę .Tu w recenzowanej pracy we wstępie ani w zakończeniu takich ujęć nie mamy.

5.3 Uwagi krytyczne co do rzetelności w zakresie cytowania .

W pracy można odnaleźć miejsca w , których Autorka opisuje określone zdarzenie ,lub podaje pewne dane techniczne , statystyczne , ale wprost nie podaje źródła .Co prawda długiej wiązce opisowej pojawia się jakiś przypis , ale przy rzetelnym sprawozdaniu z powinno być w tym miejscu ich kilka .Gdyż jeśli tekst wprost nie jest cytowany i ujęty stosownymi oznaczeniami pełnego przeniesienia(„ „) to trudno ustalić , które dane są własne , a które z obcych źródeł .Z taką sytuacją mamy do czynienia np. na str.165.Autorka tu opisuje co wykonuje instytucja GAS Storage Poland ,ale dopiero na końcu podrozdziału 2.2.1 umieszcza stosowny przypis .Co jeszcze warto podkreślić w przypisie tym nie podano autora i tytułu , jest jedynie adres internetowy i data dostępu. Podobnie nieco razi fakt iż w kilku podsumowaniach pod koniec rozdziałów niewiele jest przypisów . Zaskakuje zaś ich ,brak zupełny w podsumowaniu do Roz. III (str.223-227) .Niewiele jest też ich w zakończeniu . W zdecydowanej większości prac naukowych każdy obcy pogląd , obce źródło ma stosowny przypis . Tym bardziej jeśli stanowi ten pogląd podstawę do licznych postulowanych przez Autorkę zmian prawnych , lub odnosi się do krytyki określonej sytuacji prawnej.

Dalszą już podnoszoną sugestią co do potrzeby skorygowania są uwagi co do układu aktów prawnych. Uważam iż wadliwe jest to iż akty prawa UE nie są ułożone w hierarchii historycznej (np. str. 300 tu pozycja nr. 1 w wykazie Dyrektyw jest z 2003 r. zaś poz. 6 z 1996 r. , poz. 7 z 1998 r. a poz. 4 z 2009 ostatnia Dyrektywa w tym wykazie o poz. 12 jest znowu z 2009 r.). Podobne

błędy są w wykazie Rozporządzeń UE .Pierwsze Rozporządzenie o poz. 16 jest z 2009 r. potem są z 2017 r. , ale już Rozporządzenie o poz. 22 jest z 2003 r. W wykazach aktów prawa polskiego także kolejnościowy układ ma liczne pomyłki , ale z zasady oparty jest na koncepcji od najstarszego, ale i tu też jest szereg niczym nie wyjaśnionych wyjątków np. szczególnie pozycje 8-17.Na dalszych stronach wykazu literatury braków jest jeszcze sporo np. Na stronie 345-346 jest wykaz **inne** źródła i są tu podane różne raporty zarządzenia tylko częściowo opisane .Często wskazuje się nazwę dokumentu ,ale brak dokładnego źródła pozyskania ,można jedynie sądzić iż pochodz2.ą z oficjalnych stron internetowych Dlatego uważam iż należało tu podać albo dokładny adres internetowy z datami dostępowymi , albo inny pośrednio cytowany materiał .Na str. 347-348 są adresy internetowe zupełnie nie opisane ,np. bez autora , tytułu , daty dostępowej .

5.4 Uwagi językowe

W pracy w kilku miejscach można znaleźć błędy literowe. Są one nawet w tak istotnych opisach jak zakończeniu (np. str. 292 siódma linia od dołu). Czasem też występuje powtarzanie tych samych pojęć (np. str. 293). Nawet wtedy gdy istnieje możliwość stosowania zwrotów bliskoznacznych.

6 .Uwagi końcowe

Powyżej wyliczone uwagi i konkluzje są nie tyle oceną krytyczną, ale stanowią sugestię potrzeby położenia większej uwagi przez Autorkę na aspekty badawcze , konstrukcyjne oraz rzetelniejsze dokumentowanie niektórych źródeł.

Generalnie jednak wyrażam pełne przekonanie iż stosownie do ustawy z dnia 14 marca 2003 r. stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki / Tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., nr 0 , poz. 882/

iz recenzowana przeze mnie praca doktorska Pani Mgr Joanny Jankowskiej pt. „Usługi magazynowania gazu ziemnego”, napisanej pod kierunkiem Pani prof. dr hab. Anny Walaszek- Pyziol Kraków 2018” stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego.

Autorka przez wnikliwe analizy tematu, w zakresie publicznoprawnych regulacji usług magazynowania gazu ziemnego w pierw dostrzega specyficzne pojęcia ,dalej zaś nowe instytucje prawne .Następnie opisała w sposób oryginalny procedury korzystania z tego typu umów. Dokonała także analiz *obecnego modelu* korzystania z tego typu usług ,ich oceny i w nieco węższym zakresie podała wskazania na przyszłość .Ostatecznie w sposób w pełni oryginalny naświetliła prawne problemy jakie generuje ta instytucja co potwierdza, iż posiadała ogólną wiedzę teoretyczną w zakresie administracyjnego prawa gospodarczego, a także umiejętność prowadzenia pracy naukowej.

Podsumowując, recenzowana praca spełnia wymagania stawiane pracy doktorskiej. Jej niewątpliwą zaletą jest nowatorskie ujęcie tematu pod kątem publicznoprawnym po dokonaniu analizy stosownych przepisów , a także licznych odniesień z krajowej i obcej literatury przedmiotu oraz bogatego orzecznictwa .

Kierownik Zakładu
Prawa Handlowego i Gospodarczego
dr hab. prof. UR Jan Olszewski